

školní četba

František Gellner

**PO NÁS
AŽ PŘIJDE POTOPA!**

**PODPOŘTE NAKLADATELE
PŘÍMÝMI NÁKUPY
NA JEHO ESHOPU**

**knihy, CD, DVD
a digitální produkci
najdete na**

www.eshop.carpe.cz

**POMŮŽETE VYDÁNÍ
DALŠÍCH TITULŮ**

Děkujeme a vážíme si vaší přízně!

František Gellner

Po nás at' přijde potopa!

Carpe diem
2017

O knize

Básnická sbírka je jedním z nejznámějších děl Františka Gellnera. Gellner je silně ovlivněn moderními literárními směry (především dekadencí a symbolismem) a ve své sbírce kritizuje téměř vše, a to způsobem doposud neslýchaným. Zaměřuje se především na kritiku soudobé společnosti a zbytečnost života, ale vyjadřuje se také proti válečným konfliktům, ironizuje vyšší ideály a nešetří ani sebe sama, protože si uvědomuje svou vlastní ubohost, zbytečnost a nedokonalost. Doporučená školní četba.

O autorovi

František Gellner (1881-1914), básník, kreslíř a ilustrátor, silně ovlivněný anarchistickým hnutím. Po absolvování gymnázia v rodné Mladé Boleslavi se pokoušel o studium na technických školách, z nich však nakonec zamířil na zahraniční malířské akademie. Od roku 1911 pracoval v Lidových novinách. Po vypuknutí první světové války byl odvelen na haličskou frontu a 13. září 1914 zde byl prohlášen za nezvěstného.

Dílo

Po nás ať přijde potopa! (1901), *Radosti života* (1903), Cesta do hor a jiné povídky (1914), *Nové verše* (1919, posmrtně), *Don Juan* (1924, posmrtně).

František Gellner
Po nás ať přijde potopa!

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu nebo v aplikaci. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření, je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchovávána v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

No part of this may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the author. The only exception is by a reviewer, who may quote short excerpts in a review.

© *Carpe diem*, 2017

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

978-80-7487-234-1 (*pdf*)

978-80-7487-235-8 (*epub*)

978-80-7487-236-5 (*mobi*)

Obsah

Přetékající pohár.....	9
Píseň dobrodruhova.....	9
Přátelství duší.....	10
Puberta.....	10
Pozdrav rodnému kraji.....	11
Kázání Spartakova.....	12
Reflexe.....	14
Na divou montáž zřel jsem se zápalem.....	15
Vzduchoplavec.....	16
Neděle.....	16
Bezcestí.....	17
Po nás ať přijde potopa!.....	18
To je teď celá moudrost moje.....	19
Na sofa zeleném.....	19
Jako ty polní rostliny.....	19
Noc byla touhou přesycená.....	20
Demaskovná láska.....	20
Perspektiva.....	21
Záchvat nervózní.....	21
Pro klid své duše.....	22
Píseň.....	22
Smuteční.....	23
Vzpomínka.....	23
Rusáláska.....	24
Chiméra.....	25
A přece zdráhám se.....	25
Miluju severní nebe.....	25
Sentimentální žádosti.....	26
Stísněnost.....	27
Blasfemie.....	27
Elegie.....	28
Na dálném jihu snad.....	28
Náhle se zachvěje má duše.....	29
Epilog.....	29

Přetékající pohár

Já držím pohár ve své dlani.
Je zpěněný a přetéká.
Já držím pohár ve své dlani,
jenž čeká na rty člověka.

Jenž čeká, zdali víno jeho
se do brázd vyschlých rozleje,
na snivých květech v jiných světech
zda zavěsí své krůpěje.

Jenž čeká, zda se sehnou květy
pod onou tíží ku zemi.
Jenž čeká, zdali jiné světy
rozzáří svými vůněmi.

Já držím pohár ve své dlani,
jenž čeká na rty člověka.
Já držím pohár ve své dlani:
své srdce, které přetéká.

Píseň dobrodruha

Domov mých otců byl kdesi v dálce.
(Jak je to dávno již, kdožpak to ví!)
Po krajích oněch, jež v zuřivé válce
probili, ztratili – v zoufalé válce! –,
orel mé touhy nehladoví.

Dobře však cítím v sídle svém novém,
kde nyní dlím, že jen cizincem jsem.
Jak je mně cizí vše pod tímto krovem,
u lidí skrčených pod nízkým krovem,
jak je mi cizí ta nevlídná zem!

V srdci mi žhnoucí plameny hoří.
V pusté své jizbě kovám si štít.
Spěti chci k oblastem dalekých moří,
na vlnách neznámých, bouřlivých moří
do živlů zuřivých veslem chci bít.

Až mne kdys bouře zachvátí ve snu,
v úskalí vjedu rozkoší mdlý,
Mystickým orkánům v náručí klesnu,
tajemným přerodům v náručí klesnu,
v nichž se má touha nezrcadlí.

P ř á t e l s t v í d u š í

Toužil jsem na své cestě osamělé
po duši něžné, upřímné a vřelé.

Můj sen se v tobě ztělesnění dožil.
Své srdce jsem ti v tvrdé ruce vložil.

Nejdříves je líbal, pak jsi na ně plival,
za rok a za den při vzpomínce zíval. –

Pro nový žal mám srdce málo smělé.
Má touha mře na cestě osamělé.

P u b e r t a

Příliš záhy lásky o hodech mně pěla,
o zhýřených nocích, o náručích děv,
příliš záhy znavil údy mého těla
její lákavý a slibující zpěv.

Ale marně ruce mé se vztahovaly
ku prostřeným stolům byt' jen po zbytcích.
Na svá prsa, v nichž se žáry masa vznaly,
rval jsem jenom chimér mlhovitý sních.

Ó, ty dlouhé noci zoufalého bdění,
když se v okna jitro stále nevrací,
a když tělo, pro něž není ukojení,
v nelítostné temno tupě krvácí.

Pozdrav rodnému kraji

Den slunce je a vůně plný.
Oslněn kráčí krásou dne.
Obilím táhnou dlouhé vlny
po lánech půdy úrodné.

Můj rodný kraj! Chci v duši vtěsnat
požitek turisty a dost.
Vzpomínat hnusno. Dobře je snad,
že k srdci mému nepřirost.

Láskou jej nezdravím, leč smíchem. –
Mně vstříc po žluté silnici
jde měšťák s naduřelým břichem
se svojí tlustou samicí.

Dost možná: Zde se narodili
a žili v tupém štěstí svém.
Několik bytů zalidnili
života schopným potomstvem.

A až kdys naplní svá léta,
pak spát zde budou v pokoji
a ještě vděčně ten kout světa
svou vlastní mrchou pohnojí.

Kázání Spartakova

I.

Z kasematy vás vězníci
v tmu hod'te oheň smolnicí,
své pochybnosti dravé.
Má-li vzplát spása z plamene,
dál žijte v koce kamenné
své pochybnosti dravé.

Vy, kteří chcete slunce svít,
již silní chcete v středu žít
svých silných dcer a synů
a kteří v dusném vězení
v tvář zříte na smrt zemdleni
bezkrevných dcer a synů,

vy, kterým touhy nezbytí
na cestu káže svítiti
v tmách tápajícím, bídným
a jimž za pěstí zdviženou
jest jíti drahou určenou
v tmách tápajícím, bídným,

vy, kterým nestačí váš kout
své všechny síly rozvinout:
Ó, pochybujte, druzi!
Čas brzy přijde k vyjití.
Ať každý plamen roznítí
svých pochybností dravých!

Z žalární stavby prokleté
až trosky zbudou, vyjdete
s rudými pochodněmi.
A potáhnete tmou a tmou
kams v dálku, v dálku neznámou
si hledat Novou Zemi.

II.

Paže svislé, beze slova sedíte tu, přátelé.
Hlava skleslá, smutek v očích čelo bledé, nesmělé.

Teskníte, že zítra v cirku, zhoubné meče v rukou svých
musíte svým žitím živit luzy potlesk, jásot, smích.

Že dnes ještě sedíte tu v úzkostlivé předtuše,
zítra mnohý ležet bude v písku cirku bez duše.

Slyšte, druzi, i vy, kterým zítřkem končí běh se dní:
Pěstě naše, meče naše, naděj naše poslední.

III.

Muž bledý často vypravuje tiše
za šera vám
mdlou řečí, která něžným smutkem dýše.
Nerad ho slýchávám.

On mnoho let prý bloudil pouští v bílá
jsa roucha oblečen
a nelkal, když pěst poutem spjata byla,
když k vám byl zavlčen.

E diční poznámka

Naše vydání přebírá text z knihy **Gellner, František: Básně. Spisy I.** *K vydání připravil Michal Huvar. Graficky upravil a sazbu provedl Petr M. Dorazil. Vytiskla tiskárna Ekon v Jihlavě. Vydalo nakladatelství Carpe diem jako svou 78. publikaci v Brumovicích roku 2006.* Revizi textu jsme provedli podle titulu **Gellner, František: Dílo. Svazek I**, kritické hybridní edice vydané Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. / Akropolis v roce 2012.

M. H.

František Gellner
Po nás ať přijde potopa!

*Vydalo nakladatelství Carpe diem jako svou 375. publikaci v Brumovicích roku 2017
Vydání první (v Carpe diem)*

www.carpe.cz

Elektronické knihy pro iPad, doplněné filmy, koncertními záznamy, záznamy divadelních představení, rozhovory, autorským čtením, záznamy z archivů, fotografiemi a dalším bohatým multimediálním obsahem, najdete v aplikaci App Storu **Carpe Diem Online**.

Knihy, CD, DVD a e-knihy Carpe diem včetně multimediálních, jež doplňují filmy a koncerty, pro čtečky, tablety a počítače naleznete na webu **<http://eshop.carpe.cz>**.

978-80-7487-234-1 (pdf)
978-80-7487-235-8 (epub)
978-80-7487-236-5 (mobi)